

Vegyesek.

Társulati ügyek.

Jegyzőkönyv a kolozsvári Orvos-természettudományi társulat 1883. ápr. 1-én tartott közgyűléséről.

Högyes Endre elnök következő beszéddel nyitja meg a közgyűlést:

Tisztelt közgyűlés! Az 1882-ik évvel társulatunk életének hetedik éve fejeződött be. A legott felolvasandó titkári jelentés részletes vonásokban fogja megismertetni az elmúlt év történetét. Nekem az egyetemes kép rajzolása a feladatom. És ez, hála az egylet szellemi és anyagi érdeke mellett ernyedetlenül küzdő tagtársak fáradhatatlan kitartásának, könnyű és kellemes fáradságot okozó feladat.

Alig kell egyebet tennem, mint a t. közgyűlés emlékezetébe felidézni, a múlt évben ugyan e helyről mondott szavakat. Társulatunk működése a hazai orvos-természettudományi kultúra fejlesztésében és emelésében, mint az előbbi években, úgy az elmúlt évben is, kielégítő — nemcsak kielégítő — hanem elég erőteljes is volt. Szaktudományt fejlesztő önálló munkálkodásunk, mint azt a megelőző évek folytán folyvást erősülő tevékenységéből előre következtetni lehetett, úgy intenzitásában, mint extenzitásában, ez évben is gyarapodott. Tudomány népszerűsítő törekvésünk, tudomány kedvelő művelt közönségünk rokonszenvében az elmúlt évben is nagyobb tért foglalt el. Így a jól végzett munka megnyugtató öntudatához a jogot ez évben is megszereztük. Ugyanaz tehát a kép, mint tavaly ilyenkor. Az anyafolyó, mely újabb meg újabb szellemi források elevenítő patakjait szedi fel magába, folyton folyvást mélyedő és szélesedő, állandó és biztos folyamágyat vet magának. Mégis e képben az ismerősök mellett egy új vonásra kell felhívnom a t. közgyűlés figyelmét, melyet mult évi megnyitómban már jeleztem, mely azóta erősebb körvonalat nyert és a társulat ez évének történelmében karakteristikus jellemet ölt magára. Az „Erdélyi Muzeum-Egylettel“ való egyesülés kérdése ez, melynek eszméje akkor merült fel először aktualis alakban, midőn ama társulatot folyóiratunk együttes kiadására hívtuk fel. Akkor, mint ösmeretes a t. közgyűlés előt, kapcsolat jött létre a két egyesület között annyiban, hogy az Erdélyi Muzeum-Egylet saját kebelében egy természettudományi szakosztályt alakított újra, ezt évi átalánnyal látta el, mely azt a közösen tartott orvosi és természettudományi szak- és népszerű üléseken előadott irodalmi dolgozatok közös kiadására felajánlotta. Orvos-természettudományi értesítőnk a kettős czég alatti megjelenése képezi 1880 óta a két egyesület között keletkező egyesülés eszméjének kifejezését. Ez eszme, mint a válaszmány később előadandó jelentéséből a t. közgyűlés tudomására fog jutni, az elmúlt évben ugyszólva teljesen megérett. Megérelte azt a gyakorlat. Az Erdélyi Muzeum-Egylet természettudományi szakosztálya ugyanis csak egy kategória, melynek keretébe az orvos-természettudományi társulat ugyanazon működő erői illesztik be ugyanazon működésöket. Csak az alak kettő, a lényeg egy. De a kettős alak kettős adminisztratív nehézségeket teremt, melyeknek terheivel a dolog érdeme szempontjából ugyanazon működő erőket terhelni felesleges.

Megérlelte azt az eszményi cél közös voltának mind inkább kifejlődő érte-
te. Mindenik társulat ugyanazon eszmény után tör: a magyar közmívelődés előbb
vitele után. Egyik összegyűjti a hazai történelmi és művelődési emlékeket, kéz-
zelfogható adatokat holmoz össze az ország növény-állat világáról, a másik fel-
dolgozza a gyűjtött adatokat, biológiai tanulmányokat tesz és feldolgozása módjá-
nak időről-időre való rendszeres közlése által a közvetlen példaadás hatásával
újabb meg újabb tudomány búvárokat és kedvelőket gyűjt zászlója köré. E két
eszményi törekvés lényegesen kiegészíti egymást. Az anyag összehordása, rende-
zése, kellő előtűntetése pénzt, szorgalmat, időt igényel kétség kívül és egy társu-
lat, mely a gyűjtés e szerepét, mint az Erdélyi muzeum, lelkiismeretesen, fényes
eredménynyel folytatja, kulturális tekintetben minden bizonynyal nagy szolgálatot
tesz a magyar tudományosságnak. De az összegyűjtött kincs, bármennyire hal-
mozódjék is az, mindaddig, míg feldolgozatlanul hever, holt tőke marad és mint
a zsigoriak élére vert aranya áldás nélkül esik ki a közforgalomból. Igaztalan-
ság lenne azonban, ha valaki az egyoldalúság e vádját emelné fel az erdélyi ré-
szek ez elsőrendű tudományos egyesülete ellen. Ha végig lapozzuk az ide s tova
negyedszázados multu társulat évkönyveit és kiadványait, azonnal megezáfolva ta-
lálnók e felmerülhető vádat az azokban megjelent önálló becsü tudományos köz-
leményekben. Joggal csak annyi állítható, hogy a gyűjtés munkája jóval felül-
multa a feldolgozás munkáját. Ennek oka a körülményekben rejlett. Azt hiszem
nem csalódom, ha állítom, az elegendő számú munkás kéz hiányzott a feldolgo-
zásra. E munkásket nyeri meg az erdélyi muzeum-egylet, ha a két társulat
igazgató választmánya által célba vett módon bekövetkező egyesülést mind a két
egylet közgyűlése szentesíteni fogja. Társulatunk pedig anyagot nyer munkás kezei
számára, melyeket szerkezete, módszere által sikerült körébe gyűjteni és együtt
megtartani és azokhoz újabb erőket toborzani. Társulatunk életében az egyesülés
kérdésének eldöntése kétségen kívül fordul pontot képez. A bemutatandó javas-
lat szellemében külön állásunkat feladjuk ugyan, mint „Kolozsvári orvos-
természettudományi társulat“ létezni megszűnünk, de érintetlenül ha-
gyandó belszervezetünkben és önkormányzatunkban, mint az „Erdélyi muzeum-
egylet orvos-természettudományi szakosztálya“ háborítlanul, anyagi gondoktól men-
ten, folytathatjuk eddigi működésünket amaz idősebb egylettel, a hazai orvos-
természettudományi kultúra tovább vitelére. A mindkét társulatra üdvösnek ígérkező
egyesülés előkészítő munkájának bevégezése tehát a jellemző társulatunk múlt évi
történetében.

Mielőtt azonban az egyesítés ez előző munkálatát a t. közgyűlés bírálata
és döntése alá bocsátanám, bátor vagyok megnyitni társulatunk ez évi közgyűlé-
sét is és felkérni az egylet tisztviselőit a társulat múlt évi anyagi és szellemi
működéséről a választmány nevében teendő jelentéseik bemutatására.

A közgyűlés az elnök megnyitó beszédjét megéljenzi.

2. A titkár fölolvassa következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés! A társulat titkárának, dr. Entz Géza tagtársunknak tá-
vollétében, a választmány engem bizván meg a titkári teendőkkel, ismét nekem
jutott a szerencse társulatunk múlt évi működéséről és szellemi gyarapodásáról¹

áttekinthető hű képet tárnunk társulatunknak tagjai és az érdeklődő tudomány barátok elé. Ujból szívesen és benső meglelégedéssel teszem ezt ma is, mivel társulatunk működésének sikeres voltáról és szellemi gyarapodásáról dicsekedés nélkül szólhatok. De hadd beszéljenek az adatok és számok. A múlt évben összesen 29 gyűlést tartottunk, u. m. 1 közgyűlést, 6 választmányi ülést, 7 természettudományi estélyt, 8 orvosi és 7 természettudományi szakülést. A múlt évi febr. 13-án tartott közgyűlésen új tisztikar választatván, az megbízott az alapszabály revíziójának — tekintettel az Erdélyi Múzeum-Egylettel való egyesítésre — befejezésével s a jövő — vagyis a mai — közgyűlés elé terjesztésével; a mi meg is fog történni. A választmányi üléseken a társulat beléletére vonatkozó ügyek nyertek elintézését, melyek közül kiemelhetem: hogy a választmány az „Értesítő” nyomdai kiállítására vonatkozó szerződést megújította, annak szerkesztésével továbbra is Entz Géza, Hógyes Endre és Koch Antal tagtársakat bízta meg; hogy nem kiemelt költséget és fáradságot, hogy a rendezett népszerű előadások minél jobban sikerüljenek; a népszerű előadások közlésére nézve azt a változtatást hozta be, hogy azok mindegyike folyó számok alatt külön-külön jelenik meg és nem tagok által is a könyvkereskedések útján megszerezhető; az alapszabályok értelmében többször megvizsgáltatta a pénztárt stb. Hét természettudományi estélyen előadást tartottak következő tagtársak a következő tárgyakról:

1. Fabinyi Rudolf: I. A vizről általában (kísérletekkel.)
2. „ „ II. Kolozsvár ivóvizei („)
3. „ „ III. A talaj viszonya a levegőhöz (kísérletekkel.)
4. Koch Antal: A meteoritekről, (mutatványokkal.)
5. Klug Nándor: A szivről, (mutatványokkal.)
6. Entz Géza: A durványos szervekről, (mutatványokkal.)
7. Abt Antal: A dynamo-elektrikus gépekről, (kísérletekkel.)

Városunknak a természettudományok iránt érdeklődő közönsége ezen előadásokat tömegesen látogatta, úgy hogy a rendelkezésünkre álló termek általában szükeknék bizonyultak s több esetben a vigadó termét kellett igénybe vennünk. Ezen előadásokból az első hat már megjelent az Értesítő múlt évfolyamában s a könyvkereskedések útján külön-külön is kapható, a 7-ik az idei évfolyam 1-ső számát fogja képezni. Nyolcz orvosi szakülésen 14. szerzőtől 19. értekezés vagy előterjesztés volt bemutatva, melyeknek részletezése az Értesítő múlt évfolyamában, a tartalomjegyzékben, megjelölhető. Ezeknek legnagyobb része egész terjedelmében már meg is jelent az Értesítő múlt évi folyamában, egy kisebb része még ezután fog közzététetni. Hét természettudományi szakülésen 15 szerzőtől 35 értekezés vagy előterjesztés volt bemutatva, melyeknek részletezése a szakületekről fölvett jegyzőkönyvekben megtalálható. Ezeknek is legnagyobb része közzé van már téve az Értesítő múlt évi folyamában és csak egy kis része maradt az idei folyamra. Összesen kijő, hogy a múlt év folyamán 30. szerző 61. különböző tudományos tárgyról tartott szak- és népszerű előadást, a mi a múlt évekhez képest újra elég szép szellemi gyarapodásról tanuskodik.

A társulat tagjainak száma 1881. végén volt 229; az 1882. év folyamán meghalt 3 tag, kilépett 4 tag, de belépett 30 új tag; 1882. év végén tehát a ta-

goknak létszáma volt 252. és így a tényleges gyarapodás 23 tag. Ezekből az orvosi szakosztályba iratkozott 83, a természettudományi szakosztályba pedig 169. A halál által a múlt évben kiragadott társulati tagok voltak: dr. Demesinszky Jagelló műtő-növendék, Juszti Károly keg. r. főgymn. tanár, Z. Knöpfler Vilmos országgyűlési képviselő; és követte őket a jelen évben már Debreczeni József ref. koll. tanár. Legyen áldott emlékek!

Társulatunk kiadványa az „Orvos természettudományi Értesítő“ melyet háromtagu bizottság, élén a titkárral, szerkeszt, a múlt évben újra tekintélyes kötetben és változatos bő tartalommal jelent meg. A szerkesztő bizottság jelentése szerint ezen kiadványaink immár VII. kötete 42^{2/3} iv terjedelmű 53 könyomatú táblával, tehát az előirányzott 34 iv terjedelmet 8^{2/3} s-vel haladja túl, eltekintve a könyomatú táblák rendkívüli számától, mely tekintetben kiadványunk csaknem az összes hazai szakfolyóiratokat fölülmúlja. Ennek daczára több a múlt évben előterjesztett értekezés költség hiánya miatt nem volt már közölhető s a folyó évi kiadványok közé jó; a mely körülmények elég világosan tanuskodnak a társulat szellemi életének nemesak intenzitásáról, de folytonos növekedéséről is. Mellékesen kiemelhetem még a szerkesztő bizottság jelentéséből azt is, hogy az *Értesítő* nyomdai kiállításának költségei 1372 forintot tesznek és hogy tiszteletdíjak fejében 835 frt és 67 kr. adatott ki társulatunk által. Társulatunk a múlt évben is fentartotta a megkezdett csereviszonyt a hazai orvos term. tud. társulattal; *Értesítő*nket ezen kívül megküldtük még a nagyobb könyvtáraknak, testületeknek és egyleteknek, végre néhány nagyobb hazai lapnak is, melyek részben ismertették is az egyes füzetek tartalmát. Jelentésemet befejezve ide mellékelem a társulat tagjainak névsorát a múlt év végén fölvett létszám szerint.

A közgyűlés a titkár jelentését megélfenezve tudomásul veszi.

3. Széki Miklós társ. pénzt. fölvasta jelentését a társ. pénztár állapotáról:

A kolozsvári Orvos-természettudományi társulat pénztárának állása 1882. jan. 1-től decz. 31-ig.

	Bevétel.			Kiadás.				
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		
121 Helybeli tag évi díja á 3 frt	363	—	—	—	Redoute bérletéért	65	—	—
101 Vidéki „ „ „ á 2 frt	202	—	—	—	Szolgáknak különböző czimén	88	57	—
27 Új tag beiratási díja á 2 frt	54	—	—	—	Metrvényekért	32	—	—
Erdélyi Muz.-egylettől f. évre	1500	—	—	—	Dr. Fábinyi előadása költségei	64	45	—
Ugyanattól múlt évről	100	—	—	—	Írói tisztelet-díjakért	867	67	—
Daday J. által visszafizetett	32	—	—	—	Könyvek és könyvkötések	28	10	—
6 év f. <i>Értesítő</i> eladása	12	—	—	—	Vegyesek	21	12	—
Takarék-pénztári kamatok	14	65	—	—	Stein J. nyomdai költségek	1340	3	2506 94
Dr. Markusovszky örök. tag.	35	—	2312	65	Dr. Markusovszky t. d. (19. §)	—	—	35
Pénztári maradék 1881-vől	—	—	295	33 ^{1/2}	Egyenleg 1883. jan. 1-én.	—	—	66 61 ^{1/2}
Összeg	—	—	2607	98 ^{1/2}	Összesen	—	—	2607 98 ^{1/2}

1883. január 1-én rendelkezési alap 66 frt 4^{1/2} kr.
1893. „ 1-én örökítő tagsági alap. (19. §) 35 frt — kr.

Széky Miklós, s. k.
t. pénztárnok.

Tudomásul vétetik.

4. A pénztárvizsgáló bizottság (Gamauf Vilmos és Parádi Kálmán) következőt jelenti:

Tisztelt közgyűlés! Ezennel van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy társ. pénztárnok t. Széký Miklós úrnál a mai napon a pénztár és zárszámadás vizsgálatát megejtettük, melynek eredménye, hogy az elmúlt 1882. évben volt

az összes bevétel 2607 frt 98½ kr.

az összes kiadás 2506 frt 94 kr.

Maradék 101 frt 4½ kr.

melyből 66 frt 4½ kr. készpénzben van meg, dr. Markusovsky 35 frtos örökítő díja a takarékpénztárban van elhelyezve. Miután a számadást a legnagyobb rendben vezetve találtuk, Széký Miklós pénztárnok úr önzetlen fáradozását a t. közgyűlés elismerésébe ajánljuk. Kolozsvárt, 1883. márczius 17-én.

Tudomásul vétetvén, Széký Miklós pénztárnok urat a további számadás terhe alól fölmenti és önzetlen fáradozásáért köszönetet szavaz a közgyűlés.

5. Elnök jelentést tesz az alapszabályok revisiója végett kiküldött bizottság és a választmány működéséről, tekintettel az erdélyi muzeum-egylettel való egyesülésre.

Előadja, hogy a múlt közgyűlésen bejelentett 10 tagú bizottság 3 tagú albizottsága az Erdélyi Múzeum-Egylet alapszabályainak revisióját elvégezve, és a 10 tagú bizottság is elfogadta; elfogadták némi módosítással azután társulatunk választmánya és az erdélyi múz.-egylet igazgató választmánya is; s hogy az saját közgyűlésének fogja majd elfogadás végett beterjeszteni, ha előbb jelen közgyűlés magáévá teszi azt. Ennélfogva tárgyalásra kitézi a közgyűlés tagjainak kezében levő javaslatot az „Erdélyi Múzeum-Egylet“ alapszabályainak revisiójára, tekintettel a „Kolozsvári Orvos-természettudományi társulattal leendő egyesülésre.“

Gamauf indítványozza, hogy a javaslatnak csak azon pontjai olvastassanak fel, melyek különösen a mi társulatunkra vonatkoznak.

A közgyűlés Gamauf indítványát helyesli és magáévá teszi.

Felolvastatnak az alapszabály-javaslat társulatunkra vonatkozó pontjai. A 37. §-re vonatkozólag Gamauf Vilmos figyelmezteti a közgyűlést, hogy a „szakosztályi elnök“ szavak után tollhibából kimaradt „és egy szakosztályi titkárt.“

A tollhibából kimaradt passus és „egy szakosztályi titkárt“ beigtatva lesz.

Gamauf Vilmos indítványozza továbbá, hogy a szakosztályi alelnökök is bevétessenek a muzeum-egylet igazgató választmányába.

Högyes Endre azt véli, hogy a szakosztály tudományos érdekei az elnök és titkár által eléggé vannak képviselve s Gamauf indítványának elfogadása esetében csak azt kéri, hogy az ne legyen oly alakban fölállítva, mint az egyesülés feltétele.

A közgyűlés azon óhajának ad kifejezést, hogy a szakosztályi elnökön és titkáron kívül a szakosztályi alelnökök is tagjai legyenek az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmányának. Egyebekben a közgyűlés ezen alapszabály revisió minden pontját elfogadván, határozat gyanánt kimondja, hogy azon esetben ha az Erd. Múzeum-Egylet közgyűlése az alapszabályjavaslatot szintén magáévá

teszi, a kolozsvári Orvos-Term. tud. társulat cziméről lemondva, mint önálló Orvos-Természettudományi szakosztály a fenn irt javaslat illető §-ei értelmében az Erd. Muz.-Egylet kebelébe belép.

6. Elnök a következő beszéddel leköszön hivataláról:

Tisztelt közgyűlés! A közgyűlés előbb kimondott határozataival az egyesülés műve félig be van bejezve. Nem kétkedem a felől, hogy a muzeum-egylet közgyűlése hasonlóképp egyértelemben fogja fogadni igazgató válaszmányának javaslatait és akkor a munka egész lesz. A jövő év elejétől a két társulat egybeolvadva kezdheti meg eddig csak kézfogva végezett kulturális munkáját. Ez együttes munka, kétségen kívül áldásthozó leend. A muzeum egylet, melyet a nemzet lelkesedés a felbuzdulás ama dícső napjaiban fényes anyagi forrásokkal látott el, az orvos-természettudományi társulat szerkezetének s az ez által egybentartott szakérőknek bekebelezése által mindinkább jobban-jobban megvalósítja azon fényes álmokat, melyeket amaz egylet megalakulásának első közgyűlésén annak nemes és magas röptű lelkű elnöke oly szép körvonalokban kirajzolt, melyeknek valósulását maga is évek, évtizedek, talán évszázadok után reménylette. Nem habozom kimondani azon meggyőződésemet, hogy a két társulat egyesülésében Kolozsvár, és az erdélyi részek orvos-természettudományi és ez által az egyetemes kulturában új korszak megnyitását tekintem. A kolozsvári orvos-természettudományi társulat megmutatta, hogy szervezete által meg tudja nyerni és egyben tartani az egyesületi működés számára az orvos természettudományok társulatának természetes forrásait, az egyetemi tudományos intézeteket. Ez lesz a legbiztosabb eszköz a társulat által kitűzött kulturális czélok elérésére ezentúl is. Ez intézetekben szakadatlanul folyik a tudomány fejlesztés nemes munkája, melynek végzésében a régi munkások mellé időről-időre szakadatlanul újabb meg újabbak sorakoznak. Az erdélyi muzeum-egylet leendő orvos-természettudományi szakosztálya ezután is, miként társulatunk eddigelé, nagyobbrészt az itten kifejtett szellemi munkálkodás természetes levezető forrása leend. Én megvallom, abban látom nagy kultur jelentőségét ez egyesülésnek, hogy az egyetemi tudományfejlesztő intézeteknek ez által állandóan és biztosan fenn tartható organum lesz megalkotva tudományos működésöknek azonnal és gyors közzétételére, a melynek lehetősége, tapasztalat szerint, mindig buzdítólag, serkentőleg hat a tudományos tevékenység emelésére. Egyetemünkön nem sokára az új vegytani intézethez hasonló modern berendezésű orvos-természettudományi intézetek fognak emelkedni. Ezekben kipróbált bűvárok és azoknak buzgó tanítványai által, az eddiginél sokkal élénkebb és serényebb tudományos munkásság indul meg. Pezsgő tudományos élet fog kifejlődni, melynek gümeményei társulati üléseinknek az eddiginél nagyobb élénkségében, folyóiratunk gyarapodásában fognak nyilatkozni. A jövő fényes kápe feletti elmerengést az ígéret földének küszöbén legyen szabad befejezni egy kis személyes momentummal. — Nekem, kinek az önök bizalma folytán az orvos-természettudományi társulat ügyeinek vezetésében, mint a társulat titkárának és jelenlegi elnökének, a többi buzgó tagtársakkal együtt, szintén tevékeny szerep jutott, meg kell fosztanom magamat az örömtől, hogy az egyesülés további szervezésében közvetlen részt vehessek. Szakhivatásom innen elszóli. Jövőben csak távol-

ról kísérhetem a társulati működés tovább fejlődését, melynek inaugurálásában oly örömmel vettem részt.

Midőn ezért ez örömmel viselt elnöki tisztről lemondok, engedjék meg, hogy köszönetemet fejezhessem ki mindazon tagtársaknak, kik szivesek voltak engem a társulat ügyeinek eddigi fejlesztésében bölcs tanácsaikkal, serény tudományos működésökkel folytonosan támogatni. Üggyársi működésök szives emlékezetét magammal viszem, kérem, adjanak szives emlékezetükbe helyet az én csekély személyem számára is, mint egy hű munkatársukéra. — A megejtendő tisztviselő választások vezetésére átadom az elnöki széket t. korelnöknek: méltóságos dr. Mozel Antal muzeum-egyleti alelnök úrnak.

A közgyűlés az elnök bezáró beszédét megéljenzi és lemondását tudomásul veszi.

Végtére az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri dr. Szombathelyi Gusztáv és dr. Abt Antal tagtárs urakat és ezzel az elnöki széket átadja dr. Mozel korelnöknek.

7. Parádi Kálmán a közgyűlés nevében, rövid szép szavakban fájdalmát fejezi ki az elnök úr távozása felett, kit szakszerű tudománya másfelé szólít városunkból, s kéri ne vonja meg nagyrebecsült munkásságát ezután sem a társulattól; kiemelve a volt titkár és elnök érdemeit, indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvébe adja elismerésének és köszönetének kifejezését.

A közgyűlés ezen indítványt egyhangúlag elfogadja.

Dr. Mozel Antal indítványozza, hogy a leköszönt elnök választassék meg tiszteletbeli elnöknek.

A közgyűlés ezen indítványt is elfogadja.

8. Dr. Mozel Antal elfoglalván korelnöki székét, a tisztikar megválasztására a szavazatszedő bizottságba fölkéri:

- a) Elnök választási bizottságba: Daday Jenő és Lőte József urakat;
 - b) Orvosi szakosztályi bizottságba: Bikfalvi és Engel G. urakat;
 - c) Természettudományi szakoszt. bizott.: Primics György és Parádi K. urakat.
- A megejtett titkos szavazás után

- a) Elnök megválasztására beadott 27 szavazatból:

Dr. Genersich Antal	kapott	22-öt
Dr. Abt Antal	„	4-et és
Dr. Koch Antal	„	1-et és így

az Orvos-természettudományi társulat elnökének dr. Genersich Antal 22 szavazattal lett megválasztva.

b) Az orvosi szakosztály tisztikarának megválasztására beadott 16 szavazatból

szakelnökségre:	Klug Nándor	kapott	15 szavazatot és
	Purjesz Zsigm.	„	1-et.
Szakjegyzőségre:	Nagy József	„	13 „
	Purjesz Zsig.	„	2 „
	Góth Manó	„	1 „
Választmá. tag.:	Géber Ede	„	13 „
	Purjesz Zs.	„	12 „

Góth Manó	„	10	szavazatot
Bartha János	„	8	„
Dauida Leó	„	2	„
Engel Gábor	„	1	„ és

így szavazat többséggel az orvosi szakosztályba megválasztott

szakelnöknek: Klug Nándor 15 szavavattal,

Szakjegyzőnek: Nagy József 13 „

Választmányi tagoknak: Géber Ede 13 „

Purjesz Zs. 12 „

Góth Manó 10 „

Géber Ede a választmányi tagságról azonban leköszönvén, helyette a 8 szavazatot nyert Bartha János választatott meg.

c) A természettudományi szakosztály tiszti karának megválasztására beadott 11 szavazatból kapott:

Szakelnökségére: dr. Koch Antal 6 szavazatot

dr. Abt Antal 5 „

Szakjegyzőségre: Parádi Kálmán 10 „

Daday Jenő 1 „

Választmányi tagságra: Gamauf Vilmos 9 „

dr. Szaniszló Albert 7 „

dr. Abt Antal 6 „

dr. Fabinyi Rudolf 3 „

dr. Koch Antal 3 „

dr. Mosel Antal 3 „

dr. Daday Jenő 1 „

dr. Réthi Mór 1 „

és így szavazat többséggel a természettudományi szakosztályba megválasztott:

Szakelnöknek: dr. Koch Antal 6 szavazattal

Szakjegyzőnek: Parádi Kálmán 10 „

Választmányi tagoknak: Gamauf Vilmos 9 „

dr. Szaniszló Albert 7 „

dr. Abt Antal 6 „

Új tagokul ajánlatnak a következők:

Somkerekí Gusztáv, kinstári főérdész, Gyalu, aj. Széký Miklós, Malom Zsigmond, helyben (Fapiacz 3 sz.), ajánlja Parádi Kálmán, dr. Ember Bogdán gyógyszerész, helyben, ajánlja Koch Antal.

Egyhangulag megválasztatnak.

Ezzel a közgyűlés bevégeztetett.

Kelt mint fenn —

H ó g y e s,
elnök.

Jegyezte: Koch Antal,
h. titkár.

Dr. Szombathelyi,
fő-örvos.
Abt Antal.
Mosel Antal,
korelnök.

Az Erdélyi „Museum-egylet“ átalakított szabályai, tekintettel a „kolozsvári orvos-természettudományi társulat“ tal leendő egyesülésére.*)

E szabályokat elfogadták a kolozsvári Orvos természet tudományi társulat 1883. ápril 1-én, — és az Erdélyi Múzeum-egylet 1883. ápril 5-én tartott közgyűlése; megerősítés végett felterjesztendők a belügyministeriumhoz.

I. F E J E Z E T.

Az egylet célja és az erre szolgáló eszközök.

1. §.

Az egylet célja a Kolozsvárt létesített és a k. m. Ferencz József tudomány egylettel kapcsolatban álló országos muzeum fentartása és tovább fejlesztése, a tudományok mivelése és a magyar tudományosság terjesztése.

2. §.

Az egylet által felállított muzeum „Erdélyi országos muzeum“ nevet visel.

3. §.

E muzeum főbb részei: könyv-, régiség- és éremtár, természetrajzi gyűjtemények. A muzeumból a művészeti tárgyak sem rekesztetnek ki; de a honismeretre vonatkozó tárgyak összegyűjtése és tudományos feldolgozása a fő cél.

4. §.

Az egylet muzeuma és tudományos működése által igyekszik a hazai tudományos törekvéseket előmozdítani, a tudomány kedvelőknek tért nyitni; a tanulni akaróknak segédeszközöket nyújtani: Ugyanazért a fenn elősorolt intézeteket meghatározott időben szabályszerű használatra mindenkinek díjmentesen megnyitja, és tagjai számára tudományos működésök gyakorlására szakosztályokat állít fel.

5. §.

Ez országos muzeum fennállását biztosítani kívánja az egylet a következő eszközök által:

a) Összegyűjti azon ajánlatokat, melyeket még régebben, jelesen pedig az 1841/3 erdélyi országgyűlés alkalmával egy Kolozsvárt fellállítandó muzeumra tettek.

b) Az egylet tagjainak egyszerre teendő alapítványai kamatjait, remélhető ajándokait és a részvényesektől és szakosztályi tagoktól (lásd a 14. és 15. §-et) évenként bégyüendő összeget felhasználja.

c) A gyűjteményeket vásárláson kívül különösen tagjainak munkássága és csere által gyarapítja.

*) E javaslatot a „Museum-egylet“ természet tudományi szakosztályának indítványára az igazgató választmányból és a „kolozsvári Orvos-természettudományi társulat“ választmányából kiküldött hetes bizottság szerkesztette. A kolozsvári Orvos-természettudományi társulat választmánya elfogadta azon óhajlásának kifejezése mellett, hogy az egyesülendő két társulat czíme „Erdélyi muzeum és tudomány-egylet“ legyen.

6. §.

A muzeummal kapcsolatban különösen a honismeret és az erre vonatkozó tudományok iránti kedv élesztésére és művelésére munkál az egyesület az által, hogy:

a) Kezében tudományos szakosztályokat állít fel, egyelőre a következő két szakosztályt:

I. Orvos természettudományi
II. Bölcsészlet-nyelv és történelmi } szakosztályokat.

b) Szakosztályának tudományos működését saját kiadványaiban közre bocsátja.

c) Honismeretre vonatkozó tudományos pályakérdéseket tűz ki; honismeretet terjesztő tudományos munkák kiadását segíti; tagjainak a honismeret érdekében, akár az egyesület megbízása következtében tett buvárlatait díjazza.

7. §.

Az egyesület a művelendő tudományok sorából a theológiát és politikát merőben kirekeszti.

II. FEJEZET.

Az egyesület alakulásának módja és tagjai.

8. §.

Együleti tag lehet minden önálló és tudománnyal foglalkozó, vagy tudománykedvelő honpolgár. Együleti tagoknak tekintendők pedig, a kik az alább (12' 13. 15 16. §§.) elősorolt feltételeknek eleget tesznek. A csatlakozni kívánó valamely tag által a választmányban jelenteti be magát.

9. §.

Az elősorolt feltételek mellett együleti tagokká lehetnek egyes községek, testületek, erkölcsi személyek is; ezek jogaikat megbízottjaik vagy küldötteik által gyakorolhatják.

10. §.

Az egyesület tagjai kétfélek: rendesek és rendkívüliek.

A rendes tagok vagy igazgatók, vagy alapítók, vagy részvényesek, vagy szakosztályi tagok.

A rendkívüli tagok tiszteletbeliek vagy levelezők.

11. §.

Igazgató tagok azok, a kik az egyesület pénzalapjába legalább 500 — ötszáz osztrák forintot adományoznak, vagy a muzeumba felvehető ennyi értékű gyűjteményt ajándékoznak.

Az igazgató tagok az egyesületi választmánynak holtig rendes tagjai.

12. §.

Alapító tagok azok, a kik akár az egyesület pénzalapját, akár a muzeum gyűjteményeit 100 — száz osztrák forinttal, vagy annyi értékű ajándékkal gyarapítják.

Az alapító ezen egyszerre lefizetett összeg által, minden részvényfizetés nélkül holtig rendes tagja az egyesületnek.

13. §.

Az igazgató- és alapító tagok által befizetett összegek a muzeum alapítókéhez csatolhatnak következőleg a folyó költségekre ezen összegeknek csak

kamatjai fordíthatók; csak a közgyűlésnek van joga előfordulható rendkívüli kiadások fedezésére az egyesület tőkéjéből is utalványozni.

14. §.

Részvényes tagok azok, a kik kötelezik magokat, hogy az egyesület pénztárába évenként az év első negyedében öt forintot fizetnek.

15. §.

Szakosztályi tagok azok, a kik csupán egyik vagy másik szakosztályba lépnek be, és ha helybeliek évi 3 forint, ha vidékiek 2 forint tagdíjt fizetnek.

Az egyszer belépő tag tag marad mindaddig, míg kötelezettségét teljesíti.

16. §.

A beállási év január 1-jével kezdődik: időközben beálló részvényes és szakosztályi tag akként fizet, mintha azon év januáriusa 1-jén lépett volna be az egyesületbe.

17. §.

Évenkénti fizetés helyett tíz évre eső részvénytörlesztés egyszerre előre is lefizethető 40 — negyven osztrák forinttal. A ki pedig husz évre akarná részvénytörlesztését előre lefizetni, 60 — hatvan osztrák forinttal megteheti. Helybeli szakosztályi tagok 25-, vidékiek pedig 15 forinttal válthatják meg tíz évi tagdíjaikat.

18. §.

Tiszteletbeli tagoknak oly férfiakat választ az egyesület, kiknek a tudományok körül, főleg honunk ismertetésében szerzett érdemeit méltányolni akarja. A tiszteletbeli tagot csak a közgyűlés és csakis a választmány ajánlatára választja.

Tiszteletbeli tagok a m. kir. miniszterium helybenhagyása mellett, külföldiek is lehetnek.

19. §.

Levelező tagok csak a magyar birodalmon kívül lakó, tudománnyal foglalkozó azon egyének lehetnek, a kiket az egyesületi választmány a muzeum gyűjteményei gyarapítására segítségül felkér.

A levelező tagokat a választmány nevezi ki, és a kinevezetteket utólagosan jelenti a közgyűlésnek.

20. §.

A tiszteletbeli és levelező tagoknak a közgyűléseken csak tanácskozási szavazatuk van.

III. FEJEZET.

Egyesületi tisztviselők.

21. §.

Az egyesület tisztviselői következők:

a) Elnök.

b) Két alelnök.

E három tisztviselőt az egyesületi közgyűlés egész életükre szabadon választja; a választottak a m. kir. miniszterium útján legfelsőbb megerősítés végett őcs. és ap. kir. Felsőge eleibe terjesztetnek.

- c) Természeti tár őre.
- d) Könyvtárnok.
- e) Érem- és régiségtár őre.
- f) Pénztárnok.
- g) Titkár.

Ez öt tisztviselő rendes fizetést hűz, melynek mennyiségét és kiszolgáltatása módját a közgyűlés határozza meg.

- h) Ügyvéd.
- i) Ellenőr.
- k) Szakosztályi tisztviselők.
- l) Őrsegédek.

22. §.

Az egyesület tisztviselői csak egyesületi tagok lehetnek; következésképp, ha valamely hivatalra olyan egyén választattnék, a ki addig nem volt tag, állomását csak taggá lével után foglalhatja el. Ha ez a megválasztás után egy hónap alatt meg nem történik, olybá tekintendő, mint ha az ajánlott hivatalt el nem fogadta volna és helyébe más választandó.

23. §.

A muzeum körül, annak szüksége és körülményei szerint az egyesület kellő számu segélyszemélyzetet tart, a melynek szervezetét, létszámát és díjazását mindig a közgyűlés határozza meg; az egyesületnek kiszemelése, kinevezése, beállítása és eshető elbocsátása a választmány teendője.

24. §.

Elnök csak igazgató vagy alapító tag lehet; jogai és kötelességei a következők:

a) Főfelügyelete alatt áll az egyesület összes hivatalos személyzete.
b) Összehívja a 39 és 45 §-ek értelmében a köz- és választmányi gyűléseket, azokban elnököl és felelős arról, hogy a gyűléseken a tanácskozás kellő medrében és az egyesület működései a kitézött határok között maradjanak és kellő célra irányuljanak.

c) Az elnök képviseli az egyesületet az egyesületen kívüli személylyel vagy hatósággal szemben; mindazáltal az egyesületen kívüli személyekkel az egyesület nevében kötött szerződések csak akkor érvényesek, ha azok a választmány belégyeztetével történnek, az elnök aláírásával és a titkár ellenjegyzésével vannak ellátva.

d) A pénztárból csak az elnök vagy másodelnök aláírásával és a titkár ellenjegyzésével ellátott utalványokra történhetnek fizetések, kivéve a rendszerezett kiadásokat, minők a tisztviselők, szolgák stb. rendes fizetései.

e) Az elnök csak a választmányi ülés határozata következtében utalványozhat az egyesületi pénztárból. Mindazáltal előre nem látható és sürgős szükségétek esetére, fenhagyatik az elnök számára 100 — száz forintig utalványozási jog a választmánynak teendő utólagos bejelentés mellett.

f) Elnök és titkár aláírásával érvényesek azon felhatalmazási levelek, melyekkel a választmány az ügyvivőt vagy más egyént megbiz az egyesület peres ügyei eligazítására.

g) Elnök és titkár aláírása alatt kelnek az egyeslet nevében törté-
nendő mindennemű hirdetések.

h) Elnök aláírja a titkárral együtt az elnöklete alatt tartott gyü-
lések jegyzőkönyvét, azok határozatait teljesedésbe véteti, pénztár vizsgálato-
kat rendel.

25. §.

Az a l e l n ö k ö k, mivel egész életökre választatnak, hasonlólag csak igaz-
gató vagy alapító tagok lehetnek. Az elnök jelen nem léte vagy akadályoztatása
esetében tisztviselői idősbőség szerint ennek kötelességeit viszik; az egyeslet ügyei
intézésében az elnököt segítik és a muzeumnak mind külsője, mind belseje felü-
gyeletök alatt áll.

26. §.

Az egyesletnek szerződésileg használatra átadott gyűjtemények fő őrei az
illető szakok tanszékeinek képviselői, a kik mint ilyenek választás alá nem es-
nek és az igazgató választmányának rendes tagjai.

Az állammal fennálló szerződés értelmében az egyesletnek joga van az át-
adott gyűjtemények mindegyike mellett őrségédet tartani.

27. §.

A k ö n y v t á r n o k a könyvtárt rendezi, lajstromba szedi és felügyeli; fe-
lelős a rendről az olvasó szobában, tartozik vigyázni, hogy a keze alá bizottak-
ban kár vagy fogyatkozás ne történjék. A választmány írásos rendelete nélkül a
keze alá bizottakból semmit ki nem adhat a muzeum épületén kívüli használatra.

28. §.

Az érem- és régiség-tár őre az érem- és régiség-gyűjteményeket ren-
dezi, lajstromozza, felügyeli, a keze alá bizottakról szorosán felelős levén. Maga
számára ilyszerű külön gyűjteményt nem tarthat, sem éremekkel vagy régiségek-
kel nem kereskedhetik.

29. §.

P é n z t á r n o k csak az egyeslet pénzalapjához képest elegendő biztosítékkal
bíró egyén lehet. A pénztárnok az egyeslet kiadásait és bevételeit szabályszerűleg
kezeli, mindezekről rendes könyvvitelt folytat; a részvényesektől az illető rész-
vényt felszedi; minden évben a választmány által megvizsgált számadást terjeszt
a közgyűlés eleibe.

30. §.

A titkár a köz- és választmányi gyűlések rendes tollvivője, folytatja az
egyeslet hivatalos levelezéseit, kezénél van az egyeslet pecsétje és levéltára; a gyü-
lések határozatai szerint kiadandó okiratokat és hirdetéseket ellenjegyzí.

31. §.

Az ügyvéd vezeti az egyeslet mindennemű törvényes ügyeit, megkészíti
vagy megbírálja az egyeslet nevében az egyesleten kívüli személyekkel kötendő min-
dennemű szerződéseket, folytatja az egyesletnek netalán keletkezendő pereit.

32. §.

Az ellenőr az egyeslet bizalmi férfia, ki részt vehet minden oly fontosabb
egyesleti teendőben, melyekben különös ellenőrzésre szükség van.

33. §.

A tisztviselők kötelességeit megszabják a közgyűlésileg megállított részletes útasítások. Fizetéses tisztviselő magán ügyében 3 napnál hosszabb időre csak elnöki engedély mellett távozhatik el a városról; két hétnél tovább terjedő távollétre a választmány írásos engedélye kívántatik, mindegyik esetben azonban az illető gondoskodni tartozik arról, hogy távolléte a muzeumnak kárt vagy hátrányt ne okozzon.

IV. FEJEZET.

Szakosztályok.

34. §.

Az egylet kebelében alakuló két szakosztály u. m. az orvos-természettudományi, továbbá bölcsészettudományi és történelmi szakosztály célja a címök alá tartozó tudományok mívelése és terjesztése, mi végre saját ügyrendjük által megszabott időközökben és módon tudományos és népszerű üléseket tart és ezeknek tárgyait saját kiadványaiban közzé teszi.

35. §.

Mindenik szakosztály a maga tudományos működésére vonatkozó szabályzatot és ügyrendet az egyleti alapszabály keretén belől önállóan állapítja meg.

36. §.

Mindenik szakosztály számára saját tudományos működésének eszközlésére az egylet évi átalányokat bocsájt rendelkezésére.

37. §.

A mi az orvos-természettudományi szakosztályt illeti az az 1875-dik év óta fennálló „kolozsvári orvos-természettudományi társulat“ és az Erdélyi Muzeum-egyletben 1880-dik év óta újjá alakult természet-tudományi szakosztály egybeolvadása folytán keletkezik és alapszervezetében a kolozsvári orvos-természettudományi társulat szerkezetét tartja meg, mihez képest saját szakosztályi közgyűlésén saját ügyrendje által meghatározandó időközökben és módon választ egy szakosztályi elnököt, két szakosztályi alelnököt (egyiket az orvosi, másikat a természet-tudományi alszaktól) és 6 választmányi tagot (hármát az orvosi és hármát a természet-tudományi alszaktól) és két szakjegyzőt (egyét az orvosi, egyet a természet tudományi alszak részére.)

A szakosztályi elnök és szakosztályi titkár az egylet igazgató választmányának is tagja.

V. FEJEZET.

Az egylet kormányzása.

38. §.

Az egylet, habár a muzeumot közhasználatra meg is nyitja, mindazáltal ugy ezt, mint egyéb meglevő vagyonait kizárólagos tulajdonának tartja, s mint olyant, közgyűlései és az általa választandó választmány által maga igazgatja.

39. §.

Közgyűlések. — Az egyletnek minden évben van egy rendes közgyűlése, melynek mind idejéről előlegesen, mind főbb eredményeiről utólagosan hírlap útján értesíttetnek a vidéki tagok. Előforduló esetekben az elnök rendkívüli

közgyűléseket is hívhat össze. A közgyűlés tartásának ideje a kolozsvári hírlapokban hirdettetik ki.

40. §.

A közgyűlés teendői. — A közgyűlés választja a 21. §-ben a—1 pontok alatt elősorolt tisztviseleket és az alapító vagy részvényes tagokból a tizenkét választmányi tagot három évre. E végre az elnök a választmánynyal együtt jelöl ki három annyi tagot, mint a hány választmányi tag választandó. Ezen kijelölés azonban csak irányadásul szolgál, teljes szabadságában állván a közgyűlésnek a kijelölésben meg nem említett egyéneket is választani.

Az egylet nevezetesebb ügyeiben a közgyűlés határoz, ez rendelkezik a nagyobb szerű kiadásokról (13. §.), megszabja és kijelöli azon vezérelveket, a melyek szerint köteles a választmány a következő közgyűlésig kormányozni; megválasztja a tiszteletbeli tagokat (18. §.).

Az egylet választmánya és minden tisztviseleje a közgyűlésnek adnak számot a lefolyt évi működésről.

41. §.

A fennálló szabályokon a közgyűlés csak a választmánytól jött indítvány következtében változtat (47. §.); mindennemű változás csak törvényes megerősítés után érvényes.

42. §.

A közgyűlés határozata érvényes, ha:

- a) A gyűlés tartásának ideje a fenn (39. §.) kijelölt módon hírlapokban azelőtt legalább két héttel ki volt hirdetve.
- b) Ha az előre kihirdetett időre megjelent tagok száma legalább annyi, mint a közgyűlés által választott és a gyűlésen jelen levő választmányi tagoké és tisztviseleiké.
- c) Szavazáskor az általános többség dönt.

43. §.

A választmány. — Egy közgyűléstől a másikig az egylet ügyeit a választmány intézi.

A választmány tagjai:

- a) Minden igazgató tag.
- b) A közgyűlés által három évre megválasztott tizenkét rendes tag.
- c) A 21-dik §-ben elősorolt tisztviseleik, az örsegédek kivételével.
- d) A szakosztályi elnökök és szakosztályi titkárok.

44. §.

A választmány rendes tagjai közül (43. §. b.) a három évet szolgált négy tag minden évben kilép. A kilépettek újból választhatók.

45. §.

A választmányt az elnök, vagy ennek távollétében akár elfoglaltsága esetében, egyik alelnök hívja össze. Ha mind az elnök, mind az alelnökök akadályozva lennének, ideiglenesen megbizhatnak a választmány összehívásával és az elnökléssel egy választmányi tagot.

Minden hónapban tartatik egy választmányi rendes ülés, rendkívüli esetek-

ben az elnök annyiszor gyűjtheti össze a választmányt, a hányszor az egylet ügyei kívánják.

46. §.

A választmányi ülésekben tárgyalatnak az egylet belügyei, melyeken érvényes határozat hozhatására megkivántatik, hogy legalább annyi választmányi tag legyen jelen mint a hány tisztviselő; egyébiránt általános többség határoz.

Az egyleti tagok között a muzeum vagy annak tárgyai használatából keletkezett versengések, úgy szintén az egyleti tagoknak a tisztviselők elleni panaszai a választmány eleibe terjesztendők s ennek kötelessége azok felett határozni és ítélni. Ily esetekben azonban az érdekelt felek választmánytagi minőségben nem működhetnek.

A választmány egyik főfeladata levén a tisztviselők magatartásának és működésének ellenőrzése, jogában áll felettök a fegyelmi hatalmat gyakorolni és előforduló esetekben a szabályokhoz és a választmány intézkedéseihez alkalmazkodni nem akaró tisztviselőket hivatalukból felfüggesztheti, a végleges elmozdítás a közgyűlésnek tartatván fenn.

A választmány itélete ellen a közgyűléshez lehet folyamodni.

47. §.

A választmánynak van joga az idő és körülmények szerint e szabályok változtatása iránt indítványt terjeszteni a közgyűlés eleibe. A változtatás miképenjét a közgyűlés határozza el, a szerkezetet megállítja és megerősítés végett az illető helyre felterjeszti (41. §.).

48. §.

A választmánynak kötelessége a muzeum minden gyűjteményét időről-időre lajstrom szerint számba venni és ekként a tisztviselők kezelését ellenőrzeni.

49. §.

A muzeum könyveit és gyűjteményeit csak a muzeum épületében és a meghatározandó időben s szabály szerint lehet használni. Azonban rendes tagnak, ha az egylet megbízásából vállalt munkára szükséges, a választmánytól nyert engedély mellett és megszabott feltételek szerint, helyben Kolozsvárra kiadhatók: különben a Kolozsvárt lakó tagok is csak a következő 50. §-ben elősorolt feltételek mellett vihetnek ki valamely könyvet a muzeum épületéből.

50. §.

Ha vidéken lakó rendes tag a muzeum könyvét Kolozsváron kívül akarná használni, a választmányhoz folyamodik, és ha a kívánt könyv nem „unicum“, annak kiadását a választmány meghatározott — de hat hónapnál soha többre nem terjedő — időre, kellő biztosítás mellett megengedheti,

51. §.

Ugy nevezett „Unicum“-okat a muzeum épületéből kivinni nem szabad.

52. §.

A választmány írásos engedélye nélkül a muzeum sajátját az egylet egyik tisztviselője sem adhatja ki a muzeum épületéből.

VI. FEJEZET.

A rendes tagok kötelességei és jogai.

53. §.

A fenn (12, 13, 14, 15, 17 §-ekben) elé sorolt fizetési kötelezettségen kívül az egyletnek minden tagja felhivatik, hogy tehetsége szerint a muzeum gyűjteményeit gyarapítsa és tudományos törekvéseit előmozdítsa.

54. §.

Közgyűléseken az egyletnek minden rendes tagja egyenlő szavazási joggal bír; kivéve a szakosztályi tagokat, kik csak a szakosztály gyűlésein bírnak szavazásjoggal, a választmányi 12 tag az alapító és részvényes tagok közül választatik.

Az egylet tagjai az egylet kiadványait ingyen kapják, szakosztályi tagok csak az illető szak kiadványait.

55. §.

Az egyleti tagnak joga van a muzeum gyűjteményeibe oly meghatározott napokon is bémenni, melyeken azok a nagy közönség előtt zárvák.

56. §.

Megszűnik tagja lenni az egyletnek:

- a) A ki meghal.
- b) A ki önkénytesen kilép.
- c) A mely részvényes kötelességeit a választmány ismételt felszólítására sem teljesíti.
- d) A ki az egyletből kizáratik.

57. §.

Valamely méltatlan tagot az egyletből a választmánynak van joga kizárni s köteles is kizárni mindazokat, a kik:

- a) Valamely bűntényért, nyereszkedési vágyból származott, vagy a közérkölciség elleni vétségért, akár hasonnemű kihágásért elítéltettek, vagy pedig a kereset alól, csupán a kellő bizonyítványok hiánya miatt szabadítottak fel.
- b) A kik az egyletnek kárára, hátrányára működnek.
- c) A kik a muzeum gyűjteményeiben vagy kertjében szándékosan kárt okoznának.

A választmány által ítéletesen kizárt tag a választmány ítéletét felebezheti a közgyűlés eleibe.

58. §.

Mínthogy az egylet célja az erdélyi országos muzeumnak nem csak felállítása, hanem állandó megalapítása, továbbá a tudományos törekvéseknek nem csak megindítása hanem állandó fenntartása is: az egylet felbomlani nem szándékszik, tagjainak száma megkevesedhetik, de a megmaradottak mindig kötelesek az intézetet gyarapítani, és a közhaza számára fentartani.

Mindazáltal, ha előre nem látható és elháríthatlan körülmények az egyesület felbomlását elkerülhetetlenné tennék, annak minden javai, gyűjteményei, kivéve azokat, melyekről az alapító és igazgató tagok alapítványi leveleikben ezen esetre előre gondoskodtak és határoztak, osztatlanul és örök időkre Kolozsvárt maradnak a kolozsvári kir. magy. Ferencz József tudomány egyetemmel kapcsolatos magyar tudományos törekvések előmozdítására és a közönség használatára. A vissza nem vont tőkék kamatai a muzeum gyűjteményeinek fentartására és ha ettől valami fenmarad, országos mívelődési célokra fordíthatnak az utolsó közgyűlés által meghatározandó módon és mennyiségben.

Ez utolsó közgyűlés határozatai megerősítés végett a m. kir. ministerium eleibe terjesztendők.

59. §.

Mindazon jogi kérdések és perek, a melyek az egyesületi viszonyokból akár az egyesületi tagok, akár az egyesületi tagok és az egyesület vagy ennek választmánya, akár pedig az egyesület és a választmány között keletkezhetnek, a hatósági törvényekben meghatározott illető törvényszékek eleibe viendők és általuk elítélendők.

